

Bartomeu Fiol

Càbales del call

⇒ L'autor

Bartomeu Fiol i Móra (Palma, 1933-2011). Llicenciat en Ciències Polítiques per la Universitat de Madrid. El 1956 obre la llibreria Gralla, però no va tenir l'èxit esperat i des de llavors es dedica a l'hostaleria professionalment fins a l'any 1990.

Deixeble de Blai Bonet i Bartomeu Rosselló-Pòrcel, va formar part del cercle literari de Llorenç Villalonga, que a la dècada de 1950 es reunia al Cafè Riskal de Palma, però, fonamentalment, és un poeta solitari, que ha desenvolupat la seva obra al marge de les tendències estètiques del moment.

La seva poesia ocupa un lloc prominent en l'escena poètica catalana de les Illes Balears des de la publicació del seu primer llibre, *Calaloscans* (1966), tot i que el seu reconeixement a tot l'àmbit lingüístic s'ha fet esperar més del compte.

Va ser soci d'honor de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

⇒ L'obra

Com a poeta, en els 50 publica poemes solts o reculls com: *L'últim* (1955). Són edicions fetes de manera privada que, amb posterioritat, no ha volgut incorporar a la seva obra.

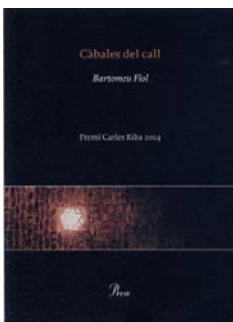
De fet, la seva primera obra, *Calaloscans* (1966), esdevé un llibre amb certs ressons de Salvador Espriu. Els més iniciats en la poesia catalana comencen a considerar l'autor com una *rara avis*, com un poeta quasi secret que trenca motlles sense assolir el lloc que mereix, sobretot entre els lectors i la crítica.

La situació canvia en part el 1999 amb la publicació de l'antologia *Tot jo és una exageració (Quaranta-nou textos orals perifèrics)*, i Bartomeu Fiol s'incorpora de ple dret a la nòmina d'autors destacats de la poesia en català.

Aquest reconeixement anirà creixent a mesura que s'editen els volums que apleguen la seva obra: *Camps de marina i suburbials: obra poètica 1* (2000), *Cròniques bàrbares: obra poètica 2* (1999) i *Canalla lluny de Grècia: obra poètica 3* (2001). Amb el seu darrer llibre *Càbales del call* (2005) ha obtingut el premi Carles Riba.

La seva poesia, densa i profunda, sense concessions a la facilitat, amb components ètics i morals, anteposa el contingut a la forma. Entre els temes més recurrents de la seva expressió poètica, molt original i trencadora, es poden assenyalar el jo poètic, el pas del temps, Déu, la mort i la reflexió sobre la societat balear, que identifica amb el contramite de *Cavorques*. També utilitza elements de la simbologia hebraica i de la càbala.

S'ha de recordar també la vessant cívica de l'escriptor i la seva participació en diverses activitats ciutadanes, entre les quals destaquen la seva època com a president de l'Obra Cultural Balear (1990-1992) o la publicació en la premsa mallorquina de nombrosos articles d'opinió.

Bartomeu Fiol. Càbales del call. Barcelona: Proa, 2005

En aquests versos, Bartomeu Fiol segueix el traçat del seu itinerari vital i la reflexió del seus orígens i el seu destí, la memòria i la desmemòria seva i de tothom. Ens mostra el re-lligament a una idea a la qual estem fermats, ja sigui a un déu o a l'univers, a través del mite de la càbala i dels Reis d'Edom.

El seu llenguatge és contundent, directe, amb una recerca clara del gènere del salm i de l'ús del díptic.

⇒ Bibliografia a la xarxa de biblioteques

- 🌀 *Camps de marina i suburbials*. Barcelona: Proa, 2000: **P 833 Fio**
- 🌀 *Canalla lluny de Grècia*. Barcelona: Proa, 2001: **P 833 Fio**
- 🌀 *Catàleg de matèries*. Palma de Mallorca: El Tall, 1998: **P 833 Fio**
- 🌀 *Cave carmina, cape canes*. Mallorca: Moll, 1998: **P 833 Fio**
- 🌀 *La Comunió dels sants o Els morts ho callam tot*. Mallorca: Moll, 1997: **P 833 Fio**
- 🌀 *Cròniques bàrbares*. Barcelona: Proa, 1999: **P 833 Fio**
- 🌀 *Tot jo és una exageració : quaranta-nou textos orals perifèrics*. Barcelona: Proa, 1999: **P 833 Fio**

Sobre Bartomeu Fiol i la seva obra:

- 🌀 *Bartomeu Fiol* [DVD]. [Barcelona] : Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, DL 2005: **DVD 833.3(Fio) Bar**
- 🌀 Rafart, Susanna. Bartomeu Fiol : poètica i pobresa. *Serra d'or*. 2006, núm. 564, p. 79-83: **R 05 Ser**
- 🌀 Rosselló Bover, Pere. Bartomeu Fiol : l'Obra poètica definitiva d'un "outsider". *Serra d'or*. 2002, núm. 516, p. 91-93: **R 05 Ser**